

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

ÚSTŘEDNÍ KOMISE PRO OCHRANU ZVÍŘAT

odborný poradní orgán ministra zemědělství

Těšnov 17, 117 05 Praha 1
<http://www.oz.mze.cz/>
ukoz@mze.cz

6. června 2019

STANOVISKO ÚSTŘEDNÍ KOMISE PRO OCHRANU ZVÍŘAT K OCHRANĚ VOLNĚ ŽIJÍCÍCH ZVÍŘAT PŘI PROVÁDĚNÍ ZEMĚDĚLSKÝCH PRACÍ

Ústřední komisi pro ochranu zvířat (dále jen „ÚKOZ“) zřizuje podle § 21 odst. 1 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon na ochranu zvířat“), ministr zemědělství jako svůj odborný poradní orgán na úseku ochrany zvířat, a to k plnění úkolů uvedených v § 20 odst. 1 tohoto zákona. V souladu s touto svojí funkcí přijala ÚKOZ na svém 43. zasedání následující stanovisko k ochraně volně žijících zvířat při provádění zemědělských prací.

ÚKOZ si je vědoma toho, že při provádění zemědělských prací dochází k častým úhynům a poraněním volně žijících zvířat. Na svých jednáních projednávala i ochranu srnčat při sečení mechanizací.

ÚKOZ doporučuje zemědělským subjektům a uživatelům honiteb věnovat velkou pozornost ochraně zvěře i dalších volně žijících zvířat při provádění veškerých zemědělských prací. V souladu se zněním zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o myslivosti“), doporučuje zejména před prováděním prací vzájemně komunikovat termíny a postupy prováděných prací a pro zamezení škod činit preventivní opatření k záchraně zvěře za použití dostupných technických zařízení. Uživatelům honiteb doporučuje využití dobrovolnické pomoci pro činnosti těchto opatření.

Ministerstvo zemědělství věnuje této záležitosti odpovídající pozornost. Činí opatření k podpoře komunikace a spolupráce mezi hospodařícím subjektem a uživatelem honitby. Zavedlo národní dotační titul pro pořízení a instalaci plašičů zvěře k instalaci do předmětných ploch před zemědělskými pracemi (příspěvek podle NV č. 30/2014 Sb.) ve výši 2 000 Kč (1 ks na 150 ha zemědělské půdy v honitbě). Současně prostřednictvím výzkumných institucí (VÚZT, VÚLHM) již probíhá testování celé řady systémů – např. využívání pohybových PIR systémů – vyvinutí vlastního vyhledávacího nástroje – vyhledávací tyče – osazení termokamerou FLIR ONE. V této oblasti se řeší i otázka instalace „stop systémů“ na zemědělské stroje jako prevence před zraněním nebo usmrcením zvěře, včetně piezosirén využívaných v zabezpečovací technice; dále pak zvedače žacíh lišt (zde ale významně klesá výkonnost zemědělského stroje).

Ve vztahu ke zvěři je přijata i odpovídající legislativa, která definuje povinnosti zúčastněných podle zákona o myslivosti:

Hospodařící subjekt má povinnost hlásit vybrané zemědělské práce uživateli honitby (§ 10 odst. 2 nebo 3 – sankce až do výše 10 000 Kč).

Uživatel honitby je povinen činit opatření k záchraně zvěře a ve vlastním zájmu snižovat škody na zvěři (§ 11 odst. 2 – sankce až do výše 10 000 Kč).

Dobrovolníci mohou pomoci při preventivních opatření k záchraně zvěře, avšak vždy je nutné všechny kroky podnikat ve spolupráci s uživatelem honitby, aby nedocházelo k neopodstatněnému rušení zvěře (§ 9 odst. 1 – sankce až do výše 10 000 Kč) + hrozba pytláctví.

Další příslušná ustanovení zákona o myslivosti:

§ 9

Omezení a zákazy dané v zájmu ochrany

(1) Je zakázáno plašit zvěř jakýmkoliv způsobem, s výjimkou opatření k zabránění škodám působeným zvěří a dovolených způsobů lovu. Dále je zakázáno rušit zvěř při hnízdění a kladení mláďat a provádět další činnosti záporně působící na život zvěře jako volně žijících živočichů, pokud nejde o činnosti při obhospodařování pozemků nebo o činnosti při návštěvách honiteb jako součástí krajiny.

(2) Rovněž je zakázáno poškozovat nebo ničit slaniska, napajedla, zařízení pro příkrmování, pozorování a lov zvěře a další myslivecká zařízení. K jejich vybudování a umístění je nutný předchozí souhlas vlastníka honebního pozemku. Nedá-li žádný z vlastníků honebních pozemků v honitbě tento souhlas, rozhodne o umístění slaniska, napajedla nebo zařízení pro příkrmování zvěře orgán státní správy myslivosti. Ustanovení zvláštních právních předpisů⁹⁾ tím nejsou dotčena.

§ 10

Povinnosti vlastníků domácích a hospodářských zvířat a vlastníků pozemků

(2) Při obhospodařování pozemků, jejich ohrožení při pastvě a podobně jsou vlastníci, popřípadě nájemci pozemků povinni dbát, aby nebyla zvěř zraňována nebo usmrcována; ustanovení předpisů na ochranu zvířat proti týrání tím nejsou dotčena.⁷⁾ Ustanovení zvláštních právních předpisů na ochranu zvěře při obhospodařování pozemků nejsou dotčena.¹¹⁾

(3) K zabránění škodám působeným na zvěři při obhospodařování honebních pozemků jsou povinni a) vlastníci, popřípadě nájemci honebních pozemků oznámit s předstihem uživateli honitby dobu a místo provádění zemědělských prací v noční době, kosení píce a použití chemických přípravků na ochranu rostlin,

b) provozovatelé mechanizačních prostředků na kosení píce používat účinných plašičů zvěře, a pokud je to možné, provádět sklizňové práce tak, aby zvěř byla vytlačována od středu sklizeného pozemku k jeho okraji,

c) provozovatelé silážních jam a krechtů provádět opatření proti nežádoucímu přístupu zvěře.

§ 11

Povinnosti uživatelů honiteb

(2) Uživatelé honiteb jsou povinni provést po oznámení vlastníků, popřípadě nájemců honebních pozemků podle § 10 odst. 3 písm. a) potřebná opatření k záchraně zvěře.

(3) Uživatelé honiteb jsou povinni provádět v době nouze dostupná a přiměřená opatření k záchraně zvěře, zejména ve spojitosti se záplavami, povodněmi, lesními požáry a extrémně vysokou sněhovou pokrývkou.

(4) Uživatel honitby je povinen provozovat krmelce, zásypy, slaniska a napajedla a v době nouze zvěř řádně příkrmovat. Počty a objemy těchto zařízení se uvádějí v plánu mysliveckého hospodaření a v ročním statistickém výkazu o honitbě.

Z výše uvedených ustanovení zákona o myslivosti jasně vyplývá, že činit opatření k záchraně zvěře (tj. prevence před škodami na zvěři) zákon umožňuje, a to výhradně za přítomnosti (pod vedením) uživatele honitby, který je oprávněn manipulovat se zvěří. V praxi totiž není žádoucí, aby se zvěří manipuloval kdokoliv bez účasti uživatele honitby. Není záměrem umožnit nekontrolované odnášení zvěře z honiteb nekompetentními osobami navzdory jejich i dobře míněným úmyslům.

MVDr. Pavel Bohatec
předseda Ústřední komise pro ochranu zvířat